

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/100-bohaterow-na-100-le/104915,Roman-Szymanski-ur-26-lipca-1895-w-Warszawie-zm-22-grudnia-1974-w-Londynie-gener.html>
10.05.2024, 10:56

Roman Szymański (ur. 26 lipca 1895 w Warszawie, zm. 22 grudnia 1974 w Londynie) - generał brygady.

[21 lipca 1920 r.] D-ca pułku żąda przełamania pierścienia w kierunku na Poczajów, gdzie spodziewa się oddziałów 5-ej dywizji (19 i 40 pp). Przełamania dokonywa II/105 pp pod dowództwem kpt. Szymańskiego, który prowadząc atak zostaje ranny w nogę. D-cę baonu wynoszą żołnierze na jedynej używanej jeszcze armacie. Przełamanie pierścienia i odpędzenie npla na Komarówkę ułatwia pułkowi odwrót na Poczajów - przy czym cały odwrót odbywa się przy walce na białą broń. Kpt. Szymański, ranny zagrzewa żołnierzy do oporu, kieruje ogniem obronnym przeciw szarżującemu pułkom Budionnego. Odwrót ciężki przeprowadzono przy około 40% strat - zapewniając pułkowi zwartość, zaufanie do siebie przy ogólnej demoralizacji oddziałów. (Wniosek na odznaczenie Virtuti Militari, 24 lutego 1921)

Ukończył szkołę handlową w Będzinie (1913) i rozpoczął studia na Kursach Handlowych Zielińskiego w Warszawie. W sierpniu 1914 w Pierwszej Kompanii Kadrowej, w latach 1914-1917 w Legionach Polskich (dowódca plutonu, kompani). Od listopada 1918 do maja 1920 instruktor Szkoły Podchorążych Piechoty, od czerwca do 22 lipca dowódca II batalionu 105 Pułku Piechoty. W latach 1920-1923 wykładowca Szkoły Podchorążych, 1923-1925 w Wyższej Szkole Wojennej, 1925-1929 w sztabach Dowództw Okręgów Korpusu nr VI i X. Od 1929 szef sztabu 25 Dywizji Piechoty, od 1931 dowódca batalionu 48 Pułku Piechoty, 1933-1936 II oficer sztabu Inspektoratu Armii w Wilnie, 1936-1938 zastępca dowódcy 6 Pułku Piechoty Legionów, od lutego 1938 do 20 września 1939 dowódca 39 Pułku Piechoty. W latach 1940-1942 w

Roman Szymański

PSZ we Francji i Wielkiej Brytanii. Od marca 1942 w Armii Polskiej w ZSRR, Armii Polskiej na Wschodzie. Od grudnia 1943 do sierpnia 1944 dowódca 2 Brygady Strzelców Karpackich, 1944–1946 komendant Wyższej Szkoły Wojennej w Szkocji. Po wojnie na emigracji, 1955–1964 szef Sztabu Głównego tzw. zamkowego GISZ, 1960–1972 Kanclerz Kapituły Orderu Virtuti Militari. Pochowany na cmentarzu w North Sheen.

Awanse: podporucznik (1917), porucznik (1918), kapitan (1920), major (1924), podpułkownik (1933), pułkownik (1944), generał brygady (1963).

Bibliografia

J. Kirszak, *Generał Roman Szymański. Żołnierz Pierwszej Kompanii Kadrowej, zdobywca Monte Cassino*, Warszawa 2019; T. Kryśka-Karski, S. Żurkowski, *Generałowie Polski niepodległej*, Warszawa 1991, s. 174; P. Stawecki, *Oficerowie dyplomowani wojska Drugiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1997, s. 231.